

Resistenta maskar

Vad är resistens? Hur vet man om avmaskningen har fungerat?

Hos resistenta maskar har avmaskningsmedlet nedsatt effekt. Det innebär att när hästen avmaskas så överlever de maskar som utvecklat resistens mot just det preparatet. Dessa maskar nedärver sina resistenta gener till nästa generation och till slut har de tagit över helt. Det finns bara 5 grupper avmaskningsmedel; Fenbedazol, Pyrantel, Ivermectin, Moxidectin och Prazikvantel. När maskarna blivit resistenta mot alla dessa grupper har vi inga preparat kvar som fungerar.

Hos små blodmaskar finns idag resistens i Sverige mot bensimidazoler (t.ex. Axilur) och det förekommer även mot pyrantel (Banminth, Fyrantel). Spolmaskar har utvecklat resistens mot ivermectin och moxidectin. I Europa förekommer resistens hos små blodmaskar även mot ivermectin och moxidectin (Ivomec, Noromectin, Bimectin, Eraquell och Cydektin). Stora blodmaskar har tursamt nog ännu inte visat sig vara resistenta.

Problemen är än så länge mycket större i USA än i Europa och vi måste göra vad vi kan för att den inte ska öka. Hur stora problem vi har i Sverige kan vara svårt att säga eftersom det idag görs så få effekt- och resistenskontroller. Vi importerar också mycket hästar vilket gör att risken för en ökande resistens är stor.

Vad kan vi göra för att bromsa resistensutvecklingen?

Det viktigaste är att spara på preparaten genom att bara avmaska när det är nödvändigt och sedan kontrollera att avmaskningen har haft effekt. För att ta reda på det behövs regelbundna träckprovsanalyser. Det är extra viktigt att kontrollera nya/importerade hästar. Man behöver också ta reda på mot vilken mask man behöver avmaska så att man använder rätt preparat. Resistens behöver inte bara uppstå genom för mycket avmaskningar utan kan även komma av att hästen inte får i sig tillräckligt stor dos.

För att ta reda på om hästen och markerna är smittade med resistenta maskar gör man först en grundanalys. Behöver man avmaska så gör man en effekt- och resistenskontroll 10-14 dagar efter avmaskningen. Har EPG minskat till godkänt resultat anses avmaskningen ha fullgod effekt.

Hur ska man då lägga upp en bra kontroll/avmaskningsstrategi för en ny eller importerad häst?

- 1, Fullständig kontroll av små och stora blodmaskar, spolmask och bandmask. Denna är nödvändig för att ta reda på om parasiterna är resistenta.
- 2, Avmaska oavsett resultat för att förhindra att smitta de nya markerna med resistenta parasiter och stora blodmaskar. Tidiga stadier av stor blodmask kan finnas även om det inte visats i analysen. Se till att använda rätt preparat.
- 3, Gör en effekt- och resistenskontroll 10-14 dagar efter avmaskningen. Rådgör med veterinär om den inte är godkänd.